

практ. посібник. Кіровоград: КіпЮІ ХНУВС, 2009. 128 с.

12. Хацкевич А.С., Шищенко Е.А. Предупреждение и профилактика карманных краж. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/preduprezhdenie-i-profilaktika-karmannyh-krazh>

13. Фецин М.А. Спосіб вчинення кишенькових крадіжок як елемент криміналістичної характеристики. URL: http://www.pjv.nuoua.od.ua/v1_2018/52.pdf

Надійшла до редакції 19.03.2019

SUMMARY

Feschin M.A. Preventing pickpocketing. The article deals with the role of preventing pocket theft in the activities of investigators NPU, measures to counter pocket theft. Analyzing the views of domestic and foreign scientists found that pocket theft is considered one of the oldest types of crimes, which was, is and will be the most widespread kind of urban crime and refers to the most professional types of criminal activity due to the fact that this type of attack requires some training. Analyzing the views of domestic and foreign scientists found that pocket theft is considered one of the oldest types of crimes, which was, is and will be the most widespread kind of urban crime and refers to the most professional types of criminal activity due to the fact that this type of attack requires some training. The essence, tasks and directions of prevention of pocket thefts are specified. It is stated and grounded that the prevention of pocket theft is divided into prevention, carried out before the formation of criminal intent; Prevention of the occurrence after the formation of criminal intent before the initial theft; termination of theft, which includes precautionary measures taken after the commencement of criminal acts. The conditions and reasons for pocket theft, the choice of the most optimal and effective measures of general and individual prevention of pocket thefts are determined. Proposed measures of general prevention aimed at identifying, eliminating and neutralizing the causes and conditions that facilitate the commission of pocket thefts are divided into: managerial; organizational; organizational tactical, informational and analytical and those that directly affect the criminogenic factors. The measures of individual prophylaxis are characterized, which, in contrast to the general, are directed directly to the person of professional criminals and circumstances that form their anti-social position.

Keywords: *crimes against property, pickpocketing, investigator, prevention, suppression, directions of prevention, elimination of the causes and conditions of the commission of pickpocketing.*

УДК 343.54

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-5962-8327>

Фурса В.В. ©

викладач

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-1-149-154

ДО ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ ЧИННОГО КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ, ЯКЕ СПРЯМОВАНЕ НА ЗАХИСТ НЕПОВНОЛІТНІХ ВІД СЕКСУАЛЬНИХ ПОСЯГАНЬ

На основі аналізу діючих положень Розділу IV Особливої частини Кримінального кодексу України проаналізовано доцільність, необхідність та повноту змін, внесених Законом України від 6 грудня 2017 р. «Про внесення змін до кримінального та кримінально-процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами» та Законом України від 14 березня 2018 «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо захисту дітей від сексуальних зловживань та сексуальної експлуатації».

Ключові слова: *звалтування, сексуальне насильство, статеві зносини, розбещення неповнолітніх, розпусні дії, примушування до вступу в статевий зв'язок, статеві злочини.*

Постановка проблеми. Тема статевих злочинів, а, зокрема, статевих злочинів проти неповнолітніх, і нині залишається актуальною. Намагаючись максимально захистити особу від сексуальних посягань, законодавець досить часто вдається до зміни вже

існуючих норм кримінального законодавства. Вони становлять підвищену суспільну небезпеку, а також не слід забувати, що статевим злочинам властива висока латентність, тому зареєстровані випадки цієї категорії не відображають реальної картини. Це значною мірою активізувало пошуки шляхів вдосконалення чинного законодавства в Україні, які відбуваються і донині.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Проблеми загальної кримінально-правової та кримінологічної характеристики злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості відображаються у роботах Ю.В. Александрова, Ю.М. Антоняна, М.І. Бажанова, Ю.В. Бауліна, Л.П. Брич, В.В. Голіни, О.М. Джужи, О.О. Дудорова, А.П. Ігнатова, М.Й. Коржанського, В.В. Леня, А.С. Лукаш, М.І. Мельника, В.О. Навроцького, А.В. Савченка, О.В. Синекого, О.О. Світличного, В.В. Стаписа, В.Я. Тація, С.В. Чмута, І.І. Чугунікова, М.І. Хавронюка, Ю.І. Шевчука, Я.М. Яковлева та інших. Незважаючи на значні наукові розробки та досягнення юридичної практики у сфері захисту осіб від сексуальних посягань, іноді внесені зміни можуть «звести нанівець» роки наукових та практичних напрацювань.

Мета статті – проаналізувати доцільність, необхідність та повноту змін, внесених Законом України від 6 грудня 2017 р. «Про внесення змін до кримінального та кримінально-процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами» та Законом України від 14 березня 2018 «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо захисту дітей від сексуальних зловживань та сексуальної експлуатації».

Виклад основного матеріалу. 12 січня 2019 року набрав чинності Закон України від 6 грудня 2017 р. «Про внесення змін до кримінального та кримінально-процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами» [1]. Основною метою зазначеного Закону виступає закріплення кримінальної відповідальності за домашнє насилля. Так, КК України було доповнено ст. 126-1. Домашнє насильство. Також Загальну частину Кодексу доповнено розділом XIII-1 Обмежувальні заходи.

Поряд із такими нововведеннями у новій редакції викладено статті 152, 153 та 154 Кримінального кодексу України. Внесені у статті зміни кардинально змінили уявлення щодо сутності звалтування та насильницького задоволення статевої пристрасті неприродним способом. Якщо раніше звалтуванням вважалися статеві зносини, здійснені з погрозами застосування чи застосуванням сили, або з використанням безпорадного стану особи, то тепер об'єктивну сторону злочину складають дії сексуального характеру, пов'язані із вагінальним, анальним або оральним проникненням в тіло іншої особи з використанням геніталій або будь-якого іншого предмета, без добровільної згоди потерпілої особи. Також запропонована у Законі редакція статей 152 та 153 втрачала співвідношення з іншими статевими посяганнями.

Законом України від 14 березня 2018 «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо захисту дітей від сексуальних зловживань та сексуальної експлуатації» [2] було змінено редакції статей 155 та 156 КК України. Такими змінами співвідношення між статтями 152/153 та статтями 155/156 було поновлено. Зокрема, законом запропоновано нову редакцію статті 155 КК України. У частині першій статті законодавець змінив оціночне поняття «статева зрілість» на конкретний вік, а також закріпив, що кримінальній відповідальності підлягають лише повнолітні особи за вчинення природних або неприродних статевих зносини. У частині другій статті перелік спеціальних суб'єктів злочину замінено загальним поняттям «близькі родичі або члени сім'ї». Також статтю доповнено приміткою, яка відсилає до іншого нормативного акта. Змін у статті 156 набагато менше – у частині другій статті, за аналогією зі змінами у ч. 2 ст. 155 КК України, перелік спеціальних суб'єктів злочину замінено загальним поняттям «близькі родичі або члени сім'ї».

Внесені зміни викликали суттєвий резонанс як у суспільстві, так і в наукових колах. Так, О.О. Дудоров вказує, що ухвалення законів від 6 грудня 2017 р. № 2227-VIII і від 14 березня 2018 р. № 2334-VIII, на підставі яких внесено серйозні зміни до розділу IV Особливої частини КК, не лише збурило професійну спільноту, викликавши суперечливі (у т. ч. украї в'їдливі) оцінки фахівців, а й призвело до того, що значна частина відповідної юридичної літератури стає морально застарілою. Законодавчі новели потребу-

ють виваженого наукового осмислення, зокрема в аспекті з'ясування того, наскільки вдало Україною виконано міжнародно-правові зобов'язання і рекомендації [3, с. 6].

І.І. Чугуніков вказує, що будь-які вагомні підстави для таких радикальних змін знайти доволі важко. Схоже на те, що вітчизняне кримінальне право у черговий раз виступило в якості розмінної монети, коли його традиції і конструкції, які кристалізувалися віками і апробувалися багатолітньою практикою, з небувалою легкістю були обмінені на чергову міжнародну матеріальну допомогу, а подекуди й на обіцянку такої допомоги. Механічні запозичення кримінально-правового матеріалу не тільки із законодавства інших країн, а й із законодавства країн інших правових систем; сліпа імплементація положень міжнародних конвенцій; перманентні зміни національного кримінального законодавства, обумовлені не об'єктивною необхідністю, а бажанням негайно закрити фінансові дірки; відсутність усталеної стратегії розвитку кримінально-правової галузі – усі вказані чинники цілком здатні викликати порушення основоположних принципів, на яких побудовано кримінальне право, системних зв'язків і залежностей його приписів і, як наслідок, істотно знизити ефективність засобів кримінально-правового впливу на злочинність [4, с. 117].

На нашу думку, реформування законодавства у сфері захисту особи від сексуальних посягань є необхідним, проте зазначені зміни є поспішними, недосконалими, такими, що породжують більше запитань, ніж відповідей. Хочемо звернути увагу на деякі з них та за можливості запропонувати шляхи їх вирішення у майбутньому:

1. При внесенні змін у ст. 152 КК України законодавець акцентує увагу на «згоді» на статеві стосунки, в результаті чого з диспозиції статті виключено таке поняття як перебування в безпорадному стані, оскільки безпорадний стан означає відсутність згоди на статеві стосунки. В науці кримінального права існують поняття фізична та психічна безпорадність. Фізична безпорадність характеризується, наприклад, малолітнім віком особи, тяжким непсихічним захворюванням, фізичними вадами (параліч, сліпота тощо), станом сильного сп'яніння, знаходженням тіла потерпілої особи в такому положенні, яке виключає можливість опиратися, тощо. Психічна безпорадність же, як правило, пов'язується із психічним захворюванням. У деяких психічно хворих періодично спостерігається стан посиленої сексуальності, перебуваючи в якому вони не лише дають згоду на статевий акт, а і можуть самостійно виступати його ініціаторами [5]. Якщо з фізичною безпорадністю все цілком зрозуміло – фізична безпорадність = відсутності згоди, невизначеним залишається як сприймати згоду жінки, яка має психічне захворювання, на статевий акт.

2. Диспозиція ч. 1 ст. 152 КК України встановлює заборону на вагінальне, анальне або оральне проникнення в тіло іншої особи з використанням геніталій або будь-якого іншого предмета. Така конструкція є не зовсім вдалою. Аналізуючи змістовне навантаження диспозиції ч.1 ст. 152 КК України, можна дійти до висновку, що суб'єктом згвалтування є виключно чоловіки, а потерпілою особою може бути як жінка, так і чоловік¹, оскільки навіть якщо припустити, що жінка може ввести в ротову порожнину чи анальний отвір чоловіка будь-який інший предмет, то не завжди такі дії можуть кваліфікуватися як згвалтування. Вказані дії можуть бути кваліфіковані, наприклад, як хуліганство (ст. 296 КК України), нанесення тілесних ушкоджень, у випадку настання наслідків (ст.ст. 121, 122, 125 КК України), побої (ст. 126 КК України). Щоб деякою мірою виправити допущену помилку, прирівняти права жінок та чоловіків на захист від сексуальної експлуатації, а також щоб правильно відмежовувати згвалтування від того самого хуліганства, законодавцю бажано доповнити статтю 152 КК України такими елементами як мотив та мета. Також хотілося б зазначити про необхідність доповнити всі наявні склади статевого злочинів такими елементами як мотив та мета, оскільки це дозволить максимально захищати від сексуальних посягань, правильно та максимально швидко проводити кваліфікацію.

3. У примітці до ст. 152 КК України зазначено, що згода вважається добровільною, якщо вона є результатом вільного волевиявлення особи, **з урахуванням супутніх обставин** (виділено нами. – *В.Ф.*), проте ніяких вказівок, які обставини вважати супутніми і як такі обставини впливають на вільне волевиявлення, не вказується. Вважаємо що така вказівка на «урахування супутніх обставин» є ще одним оціночним поняттям у кримінальному праві України, яке ніяким чином не сприяє вдосконаленню законодавст-

¹ У випадку вчинення орогенітального чи аногенітального контакту.

ва та захисту прав та законних інтересів осіб, а навпаки, як мінімум, може сприяти зтягунню слідства, а, як максимум, уникненню винними кримінальної відповідальності.

4. Що стосується оновленої ст. 153 КК України, то вона також не позбавлена недоліків. Як і у ст. 152 КК України, в ст. 153 КК України законодавець акцентує увагу на добровільній згоді, проте поряд з тим у диспозиції ч. 1 статті 153 КК України розміщує вказівку на те, що дії сексуального характеру повинні бути насильницькими. Вважаємо, що вказівка на насильницький характер сексуальних дій може призвести до маніпуляцій при встановленні об'єктивної істини по справі та притягненні особи до кримінальної відповідальності. Так, наприклад, чи утворюватиме склад злочину, передбачений ст. 153 КК України, проведення по статевих органах потерпілої особи рукою, без проникнення у тіло/доторкання до тіла чи статевих органів потерпілої особи предметом, який імітує статеві органи жінки чи чоловіка/тощо, вчинені без отримання згоди особи, проте і без застосування насилля? Відразу слід вказати, що хоча означені діяння і вчиняються за допомогою фізичної сили людини, проте віднести їх до категорії «насильство», на нашу думку, досить важко. Вважаємо, що вказівку на насильницький характер сексуальних дій необхідно виключити із диспозиції ч. 1 ст. 153 КК України.

Також слід зазначити, що проблематика безпорадного стану, яку ми розглядали при аналізі ст. 152 КК України, характерна і для ст. 153 КК України.

5. Що стосується ст. 154 КК України, то, незважаючи на такі позитивні зміни як виключення із диспозиції ч. 1 ст. 154 КК України таких ознак як «матеріальна залежність» чи «службова залежність» і включення їх в якості кваліфікуючих ознак у ч. 2 ст. 154 КК України, редакція статті має суттєві недоліки. Зокрема у ч. 1 ст. 154 КК України йдеться про примушування особи без її добровільної згоди до здійснення акту сексуального характеру з *іншою особою* (виділено нами. – *В.Ф.*). Проаналізувавши змістовне навантаження ч. 1 ст. 154 КК України, можна дійти до висновку, що оновлена конструкція диспозиції ч. 1 ст. 154 КК України позбавлена конкретики. Незрозуміло чи ч. 1 ст. 154 КК України встановлено відповідальність лише за примушування на користь третіх осіб, чи відповідальності за ч. 1 ст. 154 підлягає і особа, яка примушує «на свою користь».

6. У ст. 154 КК України за аналогією зі статтями 152 та 153 КК України законодавець встановлює відповідальність за примушування особи без її добровільної згоди. Вважаємо за необхідне виключити із диспозиції ст. 154 КК України вказівку на «добровільну згоду», оскільки якщо особа дає згоду, то чи можна тоді вести мову про примушування взагалі.

7. Позитивно реформуючи ст. 154 КК України, законодавець, на жаль, не враховує того чинника, що Україна вже давно увійшла у інформаційну еру, а реалії життя українців не обмежуються лише колом осіб, закріплених у відповідних нормативних актах, та лише змінює розташування частин 2 та 3 у ст. 154 КК України¹, не вносячи якісних змін до їх редакції. Якщо із ч. 2 ст. 154 КК України питань не виникає, то у ч. 3 статті доцільно було б не обмежуватися лише інформацією, яка ганьбить особу чи її близьких родичів, а, наприклад, використати таке формулювання як «відомості, які особа бажає зберегти у таємниці», «відомості, які особа не бажає розголошувати», тощо. Також доцільно було б не обмежуватися лише близькими родичами, оскільки не слід забувати про двоюрідну та троюрідну лінію спорідненості, а відносини між двоюрідними чи троюрідними родичами бувають значно ближчими ніж відносини між близькими родичами.

8. Злочин, передбачений ст. 154 КК України, вважається закінченим з моменту здійснення примушування. В той же час виникає питання: як слід кваліфікувати примушування і подальше вчинення дій сексуального характеру, пов'язаних чи непов'язаних із проникненням у тіло однією і тією самою особою. Можливо, для вирішення даного питання доцільно було б ввести «примушування» в якості кваліфікуючої ознаки у відповідні частини статей 152 та 153 КК України чи, навпаки, доповнити ст. 154 КК України частиною, яка б передбачала відповідальність за примушування і подальше вчинення дій сексуального характеру, пов'язаних чи не пов'язаних із проникненням у тіло особи.

9. Зміни, внесені у ст. 155 КК України, на перший погляд здаються правильними. Тут законодавець і від оціночних понять відмовився, і вніс ясність, що слід розуміти під статевими зносинами, а що під розбещенням неповнолітніх, і привів у відповідність кримінальне та кримінально-процесуальне законодавство. Вважаємо такі зміни статті 155 КК України необхідними та доцільними, проте якщо аналізувати всі зміни, внесені Законом

¹ У минулій редакції ці частини нумерувалися 1 та 2 відповідно.

України від 14 березня 2018 «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо захисту дітей від сексуальних зловживань та сексуальної експлуатації», то можна сказати, що такі зміни є неповними, такими, що деякою мірою викликають протиріччя із іншими злочинами проти статевої недоторканості неповнолітніх. Так, у ч. 1 ст. 155 КК України встановлено відповідальність за природні або неприродні статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку, вчинені *повнолітньою особою*. В той же час у статті 156 КК України положення про повнолітнього суб'єкта злочину не вказано, а отже, за правилами ст. 22 КК України, відповідальність за розпусні дії несе особа, яка на момент вчинення злочину досягла 16 років. Крім того, при внесенні змін, направлених на захист неповнолітніх, законодавець чомусь не доповнив відповідні частини статей 155 та 156 КК України такими кваліфікуючими ознаками як вчинення злочину повторно та вчинення злочину групою осіб. На необхідності доповнення такими кваліфікуючими ознаками неодноразово акцентувала увагу наукова спільнота та практики.

Аналізуючи діючу редакцію Розділу IV Особливої частини КК України, хочемо звернути увагу також і на позитивні зміни, внесені законами від 6 грудня 2017 р. № 2227-VIII і від 14 березня 2018 р. № 2334-VIII. Так, законодавець прирівнює будь-які дії сексуального характеру, вчинені стосовно особи, якій не виповнилося 14 років, за її згодою, до звалтування чи сексуального насилля залежно від характеру дій (частина 4 статей 152 та 153 КК України). Також законодавець нарешті вніс деяку ясність, які дії слід вважати розбещенням неповнолітніх, вказавши у диспозиції статті 155 природний та неприродний характер вчинюваних сексуальних дій.

Висновки. Підсумовуючи викладене зазначимо, що внесені зміни є поспішними і потребують подальшої правки. Нинішні редакції статей не спроможні максимально захистити особу від сексуальних посягань. Оскільки в рамках дослідження неможливо розкрити всі проблемні аспекти внесених у КК України змін, ми акцентували увагу лише на таких, які потребують, на нашу думку, якнайскорішого вдосконалення.

Бібліографічні посилання

1. Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами: Закон України від 6 грудня 2017 р. *Голос України*. № 6 (6761). 2018.
2. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо захисту дітей від сексуальних зловживань та сексуальної експлуатації: Закон України від 14 березня 2018.
3. Дудоров О.О. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (основні положення кримінально-правової характеристики): практ. порадник. Севродонецьк: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2018. 92 с.
4. Чугуніков І. І. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи на порозі змін. *Актуальні питання вітчизняної юриспруденції*. № 2. Т. 2. 2018. С. 117–126.
5. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. URL: <http://legalexpert.in.ua/komkodeks/uk/81-uky/1833-152.html/>

Надійшла до редакції 26.03.2019

SUMMARY

Fursa V.V. On the issue of reforming the current criminal legislation of Ukraine aimed at protecting minors from sexual assault. In the article, based on the analysis of the current provisions of Chapter IV of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine, the expediency, necessity and completeness of changes introduced by the Law of Ukraine of December 6, 2017 "On Amendments to the Criminal and Criminal Procedural Codes of Ukraine in order to implement the provisions of the Council of the Convention Europe on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence" and the Law of Ukraine of March 14, 2018 "On Amendments to the Criminal Code of Ukraine on the Protection of Children Sexual Abuse and Sexual Exploitation"

The changes made caused significant resonance both in society and in scientific circles. The new wording sets forth articles 152, 153 and 154 of the Criminal Code of Ukraine. The changes made a radical change in the perception of the essence of rape and forced sexual satisfaction in an unnatural way.

The articles of articles 155 and 156 of the Criminal Code of Ukraine were also amended. Entries in Art. 155 of the Criminal Code of Ukraine, at first glance, seem to be correct, the legislator and evaluative concepts refused, and gave clarity, which should be understood as sexual intercourse, and that under the abuse of minors, and brought into conformity criminal and criminal-procedural legislation. However, positive changes in Art. 155 of the Criminal Code of Ukraine for some reason are not reflected in Art. 156 of the Criminal Code of Ukraine. Thus, the provision on a juvenile subject of a crime, contained in Article 155 of the Criminal Code of Ukraine, is not reflected in Art. 156 Reforming the legislation in the area of protecting a person from sexual assault is necessary, but the changes mentioned are hasty, not perfect,

causing more questions than answers.

In the article, the author focuses on the problematic aspects of the changes and suggests some possible ways of their solution, since current editorial articles are not able to protect the person from sexual abuse as much as possible.

Keywords: *rape, sexual abuse, sexual intercourse, abuse of minors, dissuasive actions, forcing to enter into sexual intercourse, sexual crimes.*

УДК 343.985 : 343.137.5

Щербинський К. С. ©

здобувач

(Харківський національний
університет внутрішніх справ)

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-1-154-160

ОРГАНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ОПЕРАТИВНИХ І СЛІДЧИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ РОЗБОЇВ, ВЧИНЕНИХ НЕПОВНОЛІТНІМИ

Проаналізовано систему взаємовідносин між слідчими та оперативними підрозділами Національної поліції під час досудового розслідування розбоїв, вчинених неповнолітніми. Визначено окремі проблемні аспекти, пов'язані з організацією взаємодії оперативних і слідчих підрозділів Національної поліції, висвітлено пріоритетні форми взаємодії між зазначеними суб'єктами під час досудового розслідування розбоїв, вчинених неповнолітніми. Доведено, що ефективність взаємодії залежить від вмілого поєднання на практиці процесуально-правових, організаційних та тактичних форм взаємодії, а максимальна оптимізація вказаних форм сприятиме підвищенню ефективності оперативно-розшукової протидії розбоям, які вчиняються неповнолітніми.

Ключові слова: *розслідування, взаємодія, оперативні працівники, слідчий, розбої, неповнолітні.*

Постановка проблеми. Як відомо, попередження злочинів неповнолітніх, а також їх розслідування, вже тривалий час є предметом жвавих наукових дискусій серед представників не тільки криміналістики, кримінології, оперативно-розшукової діяльності, але й інших галузевих наук кримінально-процесуального циклу. Разом з тим, незважаючи на підвищену увагу з боку наукових шкіл, превенція ювенальної злочинності та розслідування вчинених неповнолітніми злочинів залишаються одними з найбільш проблемних напрямів діяльності правоохоронних органів. Успіх у розкритті та розслідуванні злочинів залежить від безлічі різноманітних факторів. Одним із них є взаємодія слідчого з іншими учасниками процесу розслідування, зокрема оперативними підрозділами кримінальної поліції.

Вивчення матеріалів практики свідчить, що особливій гостроті питання організації взаємодії виникають під час розслідування складних багатоепізодних злочинів та злочинів, учинених організованими групами [1, с. 101–102]. Зважаючи, що сфера нашого дослідження пов'язана з розслідуванням розбоїв, вчинених неповнолітніми, нами акцентовано увагу на взаємодії слідчих із працівниками оперативних підрозділів Національної поліції України, зокрема з карним розшуком, що додатково зумовлено пріоритетністю функції оперативно-розшукової протидії корисливо-насильницькій злочинності для вказаних підрозділів.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. У юридичній та спеціальній літературі проблема взаємодії служб і підрозділів Національної поліції України між собою та з іншими підрозділами правоохоронних органів, що здійснюють протидію злочинності, досліджувалася багатопланово. Так, питання взаємодії (координації) слідчого з іншими підрозділами розглядалися багатьма вченими-криміналістами. Зокрема, відповідні дослідження викладено в наукових роботах В. П. Бахіна, Р. С. Белкіна, О. В. Бауліна, А. Я. Дубинського, В. Д. Зеленського, В. О. Коновалової, В. С. Кузьмічова, О. Р. Михайленка, С. М. Стахівського, В. М. Тертишника, В. М. Федченка, Л. І. Щербини, В. Г. Яреми та інших.

Після розпаду єдиної системи наукового забезпечення оперативно-розшукової ді-